

A Mugana Raukea e Paulus i Here Lakea ne Timoti

A Nita Vakalohoka

E Paulus i herea a Mugana Raukea ne Timoti, turana Ruana Raukea ne Timoti. A raukea nga ni here manga a raukea e Titus. Ra raukea nga lobo, ni here lakea na bakovi tara ge gi polo ne huriki, ni here a naro ni matakari a tara ne Kristo. I mavonga, ni gale a raukea nga lobo, “A Raukea ni Tuhori a Tara ne Kristo.” A raukea nga ni taki ta i here e Paulus.

Ra raukea iea ni luhoi e Paulus i herea na tahuna i pea e Epesus ge lakea o Masedonia (1:3). I ngaru ni hamule malaviriri (3:14; 4:13), pali i lohoka vona bara i maradoi popote (3:15).

E Paulus i here lakea ne Timoti. E tamana a bakovi o Gris (Apostolo 16:1). E kinana a ngatavine o Iuda. I laho turane Paulus, i tuhori e Paulus ni vakalongo a Velenga Kamumu (Rom 16:21; 1Kor 4:17; 2Kor 1:1,19; Pili 1:1; 2:19; Kol 1:1; 1Tes 1:1; 3:2,6; 2Tes 1:1; Heb 13:23).

A raukea iea i taki a ngava i tolu. Muga, e Paulus i hehe na nitovo taminga ne huriki a tara ne Kristo o Epesus (1:3). I taki tabu a narone huriki a gare ri gi ramai ni matakari kamumu e huriki vonga, turana naro ni kavurike a Vure. A nilobona ngava i vara e Timoti na vilo ni ramai kamumu e Isu, a leho ni matakari e huriki ri luhoi torea e Isu.

1 ¹Iau e Paulus, a apostolo ne Isu Kristo a vuhuna a Vure, ra viri i korimule hita, turane Isu Kristo, ra viri si pasimata vona, ru vakuku iau, ge iau a apostolo.

²^aA here lakene vomu, o Timoti. Ioe o manga e tugu muholi, a vuhuna tu luhoi torea e Kristo. A Vure, e Tamane hita, turane Bakovi Dagi ne hita e Isu Kristo, ru gu rata kamumu ioe, ru gu dodo ioe, ru gu habi a nivalemu vomu.

^a 1:2 Apo 16:1-3; Tit 1:4

A Nitamina Vinara

³Hosi a pe ioe iene o Epesus, a valai a made koea o Masedonia. Muga a pe ioe, a taki ioe vona tara ngava. Ngane a ngaru ni taki tabua vomu a ngava iea. O made iene, a vuhuna i tahoka ranga bakovi iene ri tovo e huriki na ngava taminga. O ta pupukari ne ria, nahea ri gi tovo tabu a ngava taminga nga. ^{4b}O vakuku ria ri gi lohophile a maka nuverei tavula, a ngava na rane tubune ria hosi. A ngava nga, i uka ma ri tuhori e huriki ri gi luhoi torea a Vure, ri gi rata a leho vona. Ri vakabele kunana a rabu na nivagege. ⁵Ria bara ri longototo ioe, bara ri luhoi muholia e Kristo, ri matakilaka vona a maki kamumu, a maki hale, a hatene ria ge malamala. Muri, bara ri ngaru e huriki. ⁶Pali e huriki ranga ri pe pali a maka naro kamumu nga, ri varoru lae na maka ngava tavula. ⁷Ri ngaru ni tovo e huriki na vinara na Vure, pali i uka ma ri lohoka vona ra ngava ri ta paki paki vona.

^{8c}O lohoka vona a vinara a maki kamumu na tahuna si ramai a lehona. ⁹O lohoka vona tabu a vinara ni here, i uka ma ne vona e huriki a bakovi kamumu. Ni here ge vakalohoka e huriki ri putu puru a vinara, e huriki ri tagege, e huriki ri ngalahere na Vure, e huriki ri rata a naro hale lelegege, e huriki i katoki a hatene ria, e huriki ri lohophilea a Vure, e huriki ri rabalaki e tamane ria e kinane ria, e huriki ri rabalaki a viri. ¹⁰A vinara ni here ni vakalohoka e huriki ri rata a molenga, e huriki ri rata a naro hale na bakovi turana, e huriki ri lakavu a bakovi a ngatavine ri habi ni kona, ri gi vora tavula, e huriki a bakovi na taminga, e huriki ri kaba tavula na nita muholi, e huriki ri rata a maka naro hale ranga i uka ma i ramai a ngava muholi na nitana Vure. ¹¹Ra ngava muholi i ramai kunana a Velenga Kamumu na Vure, ra Vure i made na nipara dagi, e huriki ri kavurikea. I ru na limagu ga vakalongo ne huriki.

E Paulus i Kavurikea a Vure

^{12d}A kavurikea a Bakovi Dagi ne hita e Isu Kristo, ra i habia nau a nitora ga ratea a leho iea. A kavurikea, a vuhuna i luhoi iau a kara ni rata lobo a leho i habi nau, i vulaki iau ga rata. ^{13e}Muholi ngi, hosi a ta hale vona, a vakamadihi e huriki ri muri vona, a rata tuhare. Pali i dodo iau, a vuhuna a luhoi ta a rata kamumu, pali i uka ma a luhoi muholia a Vure. ¹⁴A Bakovi Dagi ne hita e Isu Kristo i rata kamumu hateka iau, i tuhori iau ga luhoi torea, ga ngarua a Vure, ga ngaru e huriki.

^{15f}A ngava i muholi hateka, e huriki ri gi longoa ri gi longo mai, i maea: e Isu Kristo i puru valai na malala ge korimule hita e huriki a

^b 1:4 1Tim 4:7; Tit 1:14 ^c 1:8 Rom 7:12,16 ^d 1:12 Apo 9:15; 1Ko 15:9-10; Gal 1:15-16
^e 1:13 Apo 8:3; 9:1-5 ^f 1:15 Luk 19:10

bakovi hale. Iau kunana a viri a hale hateka. ¹⁶Iau a bakovi hale hateka. Pali e Isu Kristo i dodo iau ge vakasiri a naro muholi vona ni hatenono na rabu hale ne huriki. Lakea e huriki ranga bara ri masia, ri luhoi torea, ri bole a nimahuri vakaroro. ¹⁷Si gi togoa a Vure, si gi kavurikea na parava vakaroro, a vuhuna ia a Hariki Vakaroro. I uka ma ge mate. Si keru ni masia. Ia kunana a Vure Muholi. I muholi.

¹⁸⁻¹⁹O tugu o Timoti, a vinara nga, a taki ioe vona, i ramai a nita propet ni taki virihi ioe vona hosi. A ngaru go luhoi mulea, lakea bara o pesi tora na ni luhoi torea a Vure, bara o rata kunana a naro o lohoka vona i kamumu. Lakea bara o vaubi kamumu. E huriki ranga ri lohopile pali a naro ri lohoka vona i kamumu, ri lobo ni luhoi torea a Vure. Ri rata mavonga, lakea ri ratapile a niluhoi ne ria. Ri manga a aga i mapua na rakaru. ²⁰E Himeneus, e Aleksander ru rata mavonga. Lakea a habi rua na limane Satan. Bara i tovo rua, nahea ru gu biu a Vure.

A Rabu na Nikavurike

2 ¹Lakea a maki dagi hateka a ngaru mu gu ratea i maea: Mu nana torea a Vure ge kori e huriki a bakovi a ngatavine, mu vasileki ne huriki, mu kavurikea a Vure na tahuna i kori e huriki. ²E huriki a hariki, e huriki a bakovi dagi, ria ranga mu vasileki mavonga ne ria, ri gi matakari kamumu hita, si gi made madoru na nivalemu, si gi muri mai a Vure, si gi togo e huriki na maki lobo si rata. ³Ra nivasileki maea i kamumu na matana Vure, ra viri i korimule hita. ⁴I ngaru ni korimule e huriki lobo, ri gi lohoka vona a ngava muholi, ⁵a vuhuna i uka tabu tara Vure. A Vure ia kikeri kunana. A bakovi ala taku kunana i rata e huriki ri gi made na nivalemu turana a Vure. Ra bakovi iea e Isu Kristo. ⁶^hI mate na ningaru vona, ge konamule e huriki. Ra ngava nga, a Vure i ngaru si gi vakalongo e huriki vona ngane. ⁷A Vure i vulaki iau ge iau a apostolo vona, ga vakalongo a ngava nga, ga tovo e huriki a kabu i uka ma ria a Iuda, ri gi luhoi torea e Kristo, ri gi lohoka vona a ngava muholi. Iau a ta muholi, i uka ma a tatami.

⁸I mavonga, a ngaru e huriki a bakovi na Vure na tanga lobo ri gi vasileki vakaroro. Na tahuna ri toto rike a limane ria, ri gi luhoi mule a narone ria. Nahea ri gi hini hate, nahea ri gi vahehe.

⁹E huriki a ngatavine, nahea ri gi rodo a maki ni rata e huriki a bakovi ri gi matanono ria. Ri gi rodo kunana a maki i kara a ngatavine. Nahea ri gi bagetu hateka. Nahea ri gi huraki a gogo, nahea ri gi rodo a maki ge rike hateka a mapana. ¹⁰^kE huriki a ngatavine ri ngaru ni muri mai a nitana Vure, ri gi rata a naro kamumu. A naro kamumu, a bagetua ne ria.

⁸ 1:20 1Ko 5:5; 2Tim 4:14-15 ^h 2:6 Rom 3:29-30; Gal 1:4 ⁱ 2:7 Apo 9:15; Gal 2:7-8; 2Tim 1:11 ^j 2:9 1Pe 3:3-5 ^k 2:10 1Tim 5:10

¹¹Na tahuna e huriki a ngatavine ri longo a vinara, ri gi made madoru, ri gi longo kamumu a ngava, ri gi ramai kunana. ¹²^lNahea tara ngatavine ge muga, o ge tovo e huriki a bakovi. Na tahuna mu vapopo, e huriki a ngatavine ri gi vulai ri gi longo kunana a ngava, ¹³^ma vuhuna a Vure i rata mugea e Adam, muri i ratea e Eva. ¹⁴ⁿPali e Satan i uka ma i tamia e Adam. I tamia e Eva, lakea e Eva i longotaroa a Vure. ¹⁵Pali a leho ne huriki a ngatavine, ni poda a koma. Na tahuna ri pesi tora ni luhoi torea e Kristo, ri ngaru e huriki, ri laho malamala, ri muri mai a naro i kara ria, bara i korimule ria a Vure.

A Matakari na Lotu

3 ¹^aA ngava i muholi hateka, i maea: A viri i ngaru hateka ge ia a matakari na lotu, i ngaru a leho kamumu. ²^I mavonga, a viri ni ru ge ia a matakari, ge muri mai kunana a naro kamumu, bara ni keri ni padi virihia na naro hale. E girihina ge taku kunana. Nahea ge ramai a ningaru tavulavula vona. Nahea ge rata tavula a maki, ge ramai a niluhoi kamumu. E huriki ri gi togoa. Ge matakari kamumu e huriki ri valai na ruma vona. Ge lohoka ni tovo e huriki na nitana Vure. ³Nahea ge ia a bakovi ni ninu. Nahea ge hinihatena ni rata a vabinga, ge made madoru. Nahea ge ia a bakovi ni vahehe. Nahea ge ngaru hateka a mahala. ⁴Ge matakari kamumu e girihina e tuna mai. Ge tovo e huriki e tuna ri gi longototo a ngavana, ri gi togoa. ⁵A bakovi i uka ma i matakari kamumu a kabu vona, ge matakari navai e huriki a tara na Vure? ⁶A bakovi i pulo karaba a vilona, nahea ni gi ru ge ia a matakari. Ma ge bibi rike mule ia, muri bara i vurua vona a naro hale i rata, i manga hosi e Satan i vurua vona a naro hale vona. ⁷^aA bakovi i ngaru ni matakari a tara ne Kristo, ge kamumu a narona, lakea e huriki i uka ma ri lohoka na Vure, ri gi togoa. Ia i uka ma ni gi togo, bara ni harogi pile, i puru na hoa ne Satan.

⁸I mavonga kunana e huriki a vora na lotu. E huriki ri gi togo ria. Nahea ri gi ngava naru. Nahea ge vakavora ria a naru vagole. Nahea ri gi ngaru hateka a moni. ⁹A niluhoi ne ria ge kamumu kunana ri gi muri mai a ngava muholi a Vure i vakasiri ne hita. ¹⁰O toni taro a vilone ria. Na tahuna o matai ri leho kamumu, o ru ria ge ria a vora na lotu.

¹¹^E huriki a ngatavine ranga, e huriki ri gi togo ria. Nahea ri gi padimomo. Nahea ri gi ninu a naru vagole, ri gi manga. Ri gi rata kamumu a leho lobo ni habi ne ria.

¹²A vora na lotu ge tahoka e girihina i taku kunana, ge matakari kamumu e huriki e tuna. ¹³E huriki a vora na lotu ri rata a leho kamumu bara ni togo, ni kavurike, bara ri pesi tora na niluhoi torea e Isu Kristo.

¹ 2:12 1Ko 14:34 ^m 2:13 Vuh 2:7,21-22; 1Ko 11:8-9 ⁿ 2:14 2Ko 11:3 ^o 3:1 Apo 20:28
^p 3:2-6 Tit 1:6-9 ^q 3:7 2Ko 8:21 ^r 3:11 Tit 2:3

¹⁴⁻¹⁵A ngaru ni lakene, ga matai ioe. Pali a herea a raukea iea, go gia, ma ga kerī ni lakene malaviriri. O gia, lakea mua e huriki a tara na Vure bara mu lohoka vona a ra naro kamumu mu gu varata vona. Hita a roho na Vure mahuri. Si manga a butu a vola, si kalohoa na ngava muholi.

¹⁶I muholi hateka, a ngava na naro na Vure i kamumu hateka. Ra ngava iea hosi i kapiloho, pali ngane ni taki tala pali ne hita. A ngava iea i maea:

E Kristo ni poda, i bele manga a bakovi.

A Hanu Kiripiripi i vakasiri a narona i kamumu.

E huriki a agelo ri masia.

A velengana ni vakalongo na tanga lobo na malala.

E huriki ranga koea na malala ri luhoi torea.

Ni bole sike na hunu, i bole a bagetuanga.

A Vinara ne Timoti

4 ¹A Hanu Kiripiripi i ta kavakava i ta maea, muri ma, na nilobona parava ta ge valai, i ranga e huriki bara ri ha taroa a Vure. Lakea bara ri vakatubu ni muri mai a ngava taminga i valai ne huriki a hanitu.

²A maka ngava taminga nga, e huriki a bakovi na taminga bara ri tamilalu ni tovo polo ne huriki, ta i muholi. A niluhoi ne ria i marogo kesi, i uka ma ri hatakia a naro hale ne ria. ³Ri tovo e huriki nahea ri gi parangi, nahea ri gi kani a kania ranga. Pali a Vure i ratarike lobo a kania si gi kani. I ngaru hita e huriki si luhoi torea, si lohoka na ngava muholi, si gi kani si gi kavurikea. ⁴A ta maea, a vuhuna si lohoka vona, a maki lobo a Vure i ratarike i kamumu. Nahea si gi taki ge hale. Si gi kavurikea a Vure, si gi bole. ⁵Si gi rata mavonga, a vuhuna a nitana Vure turana nivasileki ne hita i rata a maki ni kani lobo i kamumu.

⁶Ioe bara o taki e huriki a turane hita vona a maka ngava nga, bara ioe a vora kamumu ne Isu Kristo. Ioe bara o longo mai a nitana Vure, a ngava muholi, ra o ramai, bara o koru rike kamumu. ⁷“Naha ni longo mai a maka nuverei tavula na malala. O toni a bulumu, o koru rike na narona Vure. ⁸O lohoka vona, a bakovi i rehi na rihiva i ngarua a kakaina ge gao. Bara i tovo mule a kakaina ge gao. Ra nitovo iea bara i tuhori popote a viri. Pali a viri i tovo mulea ge ramai a narona Vure, bara i tuhori mule hateka. Bara i habi a maki kamumu vona ngane koea na malala, muri ma meli na hunu.

⁹A ngava nga i muholi hateka, e huriki ri gi longoa ri gi longo maia.

¹⁰“Lakea si luhoi torea a Vure mahuri, ra viri i korimule e huriki, re huriki ri luhoi torea. I mavonga, si gi rura, si gi leho hateka.

^s 3:16 Mrk 16:19; Ion 1:14; Kol 1:23 ^t 4:3 Vuh 9:3; Rom 14:6; 1Ko 10:30-31

^u 4:7 1Tim 1:4 ^v 4:10 1Tim 2:3-4

¹¹A maka ngava nga, o vakuku e huriki, o tovo ria. ¹²*Na matane huriki a tara na Vure iene, o vakasiri ria a naro kamumu na ngavamu, na rabumu, na hini o ngaru hateka e huriki, na hini o luhoi torea a Vure, na hini i uka ma o rata kilala a naro hale. Ri gi matai ioe, ri gi ngaru ni ramai a naromu. Lakea i uka ma ri gi tepu ioe na hini ioe a riau. ¹³O gi tala a Hinere ne huriki, ri gi longoa. O vara e huriki, o tovo e huriki. Muri ma bara valai. ¹⁴*Naha ni mata taroa a maki kamumu a Vure i habi tavulea vomu na tahuna e huriki a gare na lotu ri ru langa a limane ria vomu, ri habi a nita propet vomu.

¹⁵O rata vakaroro a maki nga, o habi a hatemu ne ria, lakea e huriki lobo bara ri matai ioe o koru rike na naro na Vure. ¹⁶O matakari kamumu a naromu. O matakari kamumu a ngava o tovo e huriki vona. Ioe bara o rata mavonga vakaroro, bara o korimule ioe turana e huriki ri longo a ngavamu.

A Rabu na Nivalemu

5 ¹Na tahuna a gare bakovi i varoru, naha ni tahatea. O ta kamumu maia, ge manga a hini o ta turana e tamamu. O rata kamumu e huriki a riau, ge manga a hini o rata kamumu e huriki a turamu. ²O rata kamumu e huriki a gare ngatavine ge manga a hini o rata kamumu e kinamu. E huriki a sirula ranga o rata kamumu ria, ge manga a hini o rata kamumu e kurabamu.

A Havuri a Ngatavine

³O togo e huriki a havuri ngatavine ri uka e tune ria, e tubune ria. Ria a havuri muholi. ⁴O taki e huriki e tuna, e huriki e tubuna havuri, ri gi matakari kamumu e kinane ria, e tubune ria. Ri gi vakasiri taro ri ramai a narona Vure, ri gi koli a naro kamumu ni rata virihi ria vona hosi. Ra naro iea, a Vure i ngarua. ⁵A havuri muholi, ra viri i made kikeri, i luhoi torea a Vure, lakea i vasileki vakaroro, i nanea a Vure ge tuhori ia. ⁶Pali a havuri i tero, i laho viliha lae, i manga i mate pali a hanuna, i laho a kakaona. ⁷O vakuku maea e huriki a tara na Vure, lakea bara ri muri mai a naro malamala kunana, i uka tara viri ge kau ria na ngava. ⁸A viri i uka ma i matakari a viri vona, ra kabu vona muholi, i pea pali a Vure. Ra bakovi maea, a narona i hale hateka ne huriki i uka ma ri luhoi torea a Vure.

⁹A havuri, e girihina i taku kunana, i tahoka a pida i langui i ravulu polotara, o here purua a rana, ge bole a kinori. ¹⁰O here kunana a rana e huriki a havuri ni matakilaka vona ri rata a naro kamumu, ri matakari kamumu e tune ria, ri matakari a mosi, ri vahilolo a vahane huriki a tara

* 4:12 Tit 2:15 * 4:14 2Tim 1:6

na Vure, ri tuhori e huriki ri marego, ri habi a hatene ria na maka naro kamumu ranga.

¹¹Pali naha ni here a rane huriki a havuri sirula, a vuhuna na tahuna ri hataki a kuline ria i milamila, bara ri lohopilea e Kristo, ri ngaru ni parangi tabu. ¹²Re huriki nga, a Vure bara i pelekado ria, a vuhuna i uka ma ri muri mai a ngava ri ta muholi vona ta ri gi muri mai. ¹³[∇]A naro tara ri ratea, ri rakoli tavula, ri laho polovano na maka ruma. Muri ri vakatubu ni padimomo, ri rahi dili ria na maki na viri tara, ri taki a maka ngava hale. ¹⁴[∇]I mavonga, a ngaru e huriki a havuri sirula ri gi parangi, ri gi tahoka a koma, ri gi matakari a ruma ne ria. Bara ri rata mavonga, a pile ne hita bara i keru ni biu hita. ¹⁵I ranga e huriki a havuri karaba ri ruru pali na dala muholi, ri muri mai e Satan.

¹⁶E huriki a ngatavine ri luhoi torea e Kristo, ri gi matakari e huriki a havuri na kabune ria. I mavonga e huriki a tara na Vure i uka ma ri gi marego ni matakari ria. Bara ri matakari kunana e huriki a havuri ranga, ri uka liu a viri ge matakari ria.

A Matakari na Lotu

¹⁷A ngaru mu gu togo, mu gu kona kamumu e huriki a matakari na lotu ri leho kamumu, re huriki ri tovo e huriki na nitana Vure, e huriki ri habi a ngava. ¹⁸[∇]Mu rata mavonga, a vuhuna a Hinere i ta maea, “Naha ni kolotatea a ngavana bulmakau ge keru ni kani na tahuna i leho, i paha pasi^b a kanena vit.” I ta maea tabu, “A vora ge bole a mapana leho vona.” ¹⁹[∇]Naha ni talangaki a bakovi ala taku kunana ge padi virihi na ngava a matakari na lotu. Pali a bakovi ala rua o ala tolu to takia ra ngava iea, ngane o talangaki. ²⁰[∇]E rei a viri i rata bala a naro hale, o tahatea na matane huriki. Lakea e huriki ranga bara ri mangenge ni rata a naro hale.

²¹Iau a vakuku ioe na matana Vure, e Isu Kristo, e huriki a agelo a Vure i vulaki ria, a taki ioe go ramai kamumu a maka ngava nga. A maka naro o rata ge palupulupu kunana ne huriki lobo. ²²Naha ni ru langa a limamu malaviriri na viri, ge ratea a leho na Vure. Naha ni dili na naro hale na viri. O matakari kamumu ioe, go malamala na matana Vure.

²³Naha ni ninu a naru kunana. O ninu ranga vain ge kori a tamudimu na gilanga i rata bala ioe.

²⁴A naro hale ne huriki ranga i kavakava. I uka ma ni pelekado ma, si matakilaka vona a naro hale ne ria. Pali a naro hale ne huriki ranga

[∇] 5:13 2Tes 3:11 ^z 5:14 1Ko 7:9 ^a 5:18 Vin 25:4; Mat 10:10; Luk 10:7; 1Ko 9:9 ^b 5:18 I muga e huriki a vora bara ri vali kadolu a vit. Muri ri ru dili na roho, ge laho langa vona a bulmakau. Na tahuna a bulmakau i laho langa, a kanena vit bara i mapasi tala na paruna. ^c 5:19 2Ko 13:1 ^d 5:20 Epe 5:11

i kapiloho. Bara ni matakilala muri ma. ²⁵I mavonga, a naro kamumu ranga, ni matakilala. Pali a viri ge rata kapiloho a naro kamumu, i uka ma ge tabaka, bara i bele kavakava.

A Vorakato

6 ¹E huriki a tara na Vure ra ri made manga a vorakato, ri gi togo kamumu e huriki a matakari ne ria. Ri gi rata mavonga, lakea i uka tara viri ge ta hale vona a Vure, i uka tara viri ge biu a nitovo ne hita. ²E huriki a vora ri tahoka a matakari ri luhoi torea e Kristo, nahea ri gi taki a viri dagi ne ria ga turane ria, lakea ri gi makoko ni togo ria. I uka. Ri gi leho kamumu hateka, a vuhuna ri kori a viri i luhoi torea a Vure, ri kori a viri ri ngaru hateka. O vara e huriki iene na ngava nga, o taki tora ria ri gi ramai.

Naha Ni Ngaru Hateka a Mahala

³A viri i vara na ngava tebi, i uka ma i longo mai a ngava muholi ne Isu Kristo a Bakovi Dagi ne hita, i uka ma i longo mai a ngava i vakasiri a dala kamumu na Vure, ⁴ra bakovi maea i tagege hateka. I uka ma i lohoka vona tara maki. I tahoka a ningaru hale ni vahehe viliha na ngava. Muri bara i vakabele a maka naro hale nga: a nimasigoro, e huriki bara ri vapida lae, a nivapadimomo, a niluhoi hale, ⁵^he huriki bara ri vagege bala. E huriki ri rata mavonga, a niluhoi ne ria i hale liu, i uka ma ri lohoka tabu na nita muholi. Ri luhoi ta a naro ni ramai a Vure a dala ni bole a mahala i kupo vona.

⁶ⁱPali a viri i ramai a Vure, i vivi vona a maki i tahoka pali, bara i vivi hateka. ⁷I mavonga, a vuhuna na tahuna ni poda hita vona si luve papa na malala. Pali na tahuna si pea a malala iea bara si laho papa tabu, i uka ma si gi bolea tara maki. ⁸Si gi vivi vona a hini si tahoka a maki ni kani, a varakia ni rea. ⁹Pali e huriki ri ngaru ni tahoka a mahala i kupo, bara i luve ne ria a nitoni hale. Bara ri puru na hoa. Bara ri ngaru ni rata a naro manga manga legelege, ge rata hale ria, ri gi bole a vuranga vona. ¹⁰^kA ta maea, a vuhuna a rabu ni ngaru hatekea a moni i vakabele a naro hale legelege. I ranga e huriki ri pe pali e Kristo, ri bole a nimadihi dagi, a vuhuna ri ngaru hateka a moni.

O Rura ni Bole a Nimahuri Vakaroro

¹¹^lPali ioe, a bakovi na Vure, o ha taro a maka naro hale nga. O toni a bulumu ni ramai a naro malamala, a naro na Vure. O toni a bulumu ni luhoi torea a Vure, ni ngaru e huriki, ni pesi tata, ni rata kamumu e

^e 6:1 Epe 6:5 ^f 6:2 Pmn 16 ^g 6:3 Gal 1:6-9 ^h 6:5 2Tim 3:8; 4:4; Tit 1:14

ⁱ 6:6 Pili 4:11-12; 1Tim 4:8; Hib 13:5 ^j 6:7 Jop 1:21 ^k 6:10 Epe 5:5 ^l 6:11 2Tim 2:22

huriki. ¹²^mO toni a bulumu ni nunu hateka turane Kristo. Muri ma bara o mulangi, o bole a nimahuri vakaroro. Ra nimahuri vakaroro iea, a Vure i gale ioe go bolea hosi na tahuna o taki tala na matane huriki a bakovi a ngatavine, ne ioe o luhoi torea e Kristo. ¹³ⁿIau a taki tora ioe na matana Vure, ra i habi a nimahuri na maki lobo. A taki tora ioe na matane Isu Kristo, ra i ta muholi na matane Ponsius Pilato, i taki tala a ngava. ¹⁴A taki ioe, o longototo a nitana Vure. Naha ni longotaroa tara, ge harena na tahuna e Isu Kristo a Bakovi Dagi ne hita ge hamule valai. ¹⁵^oBara i bele na parava a Vure i vulakia. A Vure a viri si kavurikea. Ia kikeri a Matakari, a Hariki ne huriki a hariki, a Bakovi Dagi ne huriki a bakovi dagi. ¹⁶Ia kikeri i uka ma ge mate. Bara i mahuri vakaroro. I made na nipara. A nipara iea i para hateka, i uka tara viri ge lokovonga tabukoi vona. I uka tara viri ge masia ma a Vure. I uka tara viri ge kara ni masia. Si gi togo vakaroroa. A nitora, ne vona kunana vakaroro. I muholi.

A Bakovi na Mahala

¹⁷^pO taki e huriki ri tahoka a mahala i kupo, nahea ri gi bibi rike mule ria. A mahala na malala bara i lobo vakaturutu, lakea nahea ri gi luhoi ge kori ria. Ri gi luhoi kunanea a Vure, a vuhuna a Vure i hatebalala. I habi ne hita a maki lobo si gi pitei vona. ¹⁸O taki ria ge ria a mari ni rata a naro kamumu, ni tuhori e huriki, ri gi hatebalala. ¹⁹^qNa tahuna ri rata mavonga, bara ri ru kadolu a mahala muholi na hunu ge tuhori ria ma, bara ri bole a nimahuri muholi.

A Nilobona Ngava

²⁰Timoti, o rata kamumu a leho a Vure i habi vomu go rata. O malele ha vona a ngava tavula hale. O malele ha vona a ngava i vaperesi na nitana Vure, ni taki ta a ngava na lohokanga. ²¹^rI ranga e huriki ri ramaia ra ngava ni gale a lohokanga, lakea ri pe a ngava muholi.

A vasileki na Vure ge rata kamumu mua lobo.

^m 6:12 1Ko 9:25-26; 2Tim 4:7 ⁿ 6:13 Ion 18:36-37 ^o 6:15 Kap 17:14

^p 6:17 Luk 12:20-21 ^q 6:19 Mat 6:20 ^r 6:21 1Tim 1:6; 2Tim 2:18